

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

การดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชน

โดยแกนนำเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์

ผู้เขียน

นางสาวบุณชริกา ผลไพโร

ปริญญา

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การศึกษานอกระบบ)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. อุษา ดวงสา

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชน ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดำเนินงาน และการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มแกนนำเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ ตลอดจนศึกษาผลการดำเนินงานของกลุ่มแกนนำเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ ในพื้นที่ของโครงการเครือข่ายชุมชนรักษา ตำบลแซ่ซ้าง ตำบลบววก้าง และตำบลแม่ปู้คา อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการและการสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่มและเทคนิคกระบวนการประเมินชุมชนอย่างมีส่วนร่วม (PRA) จากผู้ให้ข้อมูลหลักและผู้ให้ข้อมูลประกอบ ข้อมูลที่ได้รับมีการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ นำเสนอโดยการบรรยาย และสรุปผลเชิงวิเคราะห์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

กระบวนการดำเนินงานและการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มแกนนำเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์ ประกอบด้วย การเริ่มเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งเยาวชนส่วนใหญ่เริ่มเข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการ โดยการชักชวนของอาจารย์อภิเดช ชัยราชา รุ่นพี่และเพื่อน เมื่อเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมบ่อยครั้งทำให้เยาวชนมีความเคยชินและต้องการเข้ามาเป็นแกนนำเพื่อช่วยงานในโครงการ แกนนำเยาวชนได้รับการฝึกทักษะและประสบการณ์จากการอบรม สัมมนา และการไปศึกษาดูงานในสถานที่ต่างๆ ส่วนการทำกิจกรรมนั้นกลุ่มแกนนำเยาวชนร่วมกันวางแผนก่อนการดำเนินงานก่อนทุกครั้ง

แกนนำเยาวชนมีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเองและช่วยกันดำเนินงานตามแผนที่วางไว้ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน เยาวชนรุ่นพี่ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ในการทำงานให้แก่รุ่นน้อง รวมไปถึงการทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีด้วย หลังจากการดำเนินกิจกรรมเสร็จสิ้นลงแล้วแกนนำเยาวชนได้ช่วยกันสรุปบทเรียนจากการทำงาน เพื่อนำข้อสรุปนั้นมาปรับใช้ในการทำงานครั้งต่อไป ในด้านการสร้างอัตลักษณ์ของกลุ่มแกนนำนั้น เยาวชนมีการเข้าร่วมดำเนินงานจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างต่อเนื่อง ได้เรียนรู้และเติบโตในการทำงาน ตลอดจนการได้รับการยอมรับและการชื่นชมจากผู้ร่วมกิจกรรมและชุมชน ทำให้แกนนำเยาวชนได้สร้างอัตลักษณ์ใหม่ ให้แก่ตนเองและในสายตาของชุมชน จากการเป็น “เด็กเอดส์” ที่มีปมด้อย กลายเป็นแกนนำเยาวชนที่มีศักยภาพ มีความสามารถ และตระหนักถึงคุณค่าของตนเอง

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการดำเนินงานของกลุ่มแกนนำเยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์แยกเป็น 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัจจัยภายในด้านความต้องการและศักยภาพของกลุ่มแกนนำเยาวชน กับปัจจัยภายในด้านการรับรู้และความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์ ในด้านความต้องการนั้น กลุ่มแกนนำเยาวชนต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต้องการความรู้ ต้องการฝึกความเป็นผู้นำ ทักษะการพูด ความกล้าแสดงออก กระบวนการในการคิด การทำงาน การวางแผน ต้องการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ต้องการนำความรู้และประสบการณ์มาปรับใช้และแก้ไขปัญหาในชุมชนของตน และต้องการเปลี่ยนตนเอง ส่วนในด้านศักยภาพ เยาวชนมีศักยภาพในด้านการเรียนรู้ การพูด กล้าแสดงออก มีกระบวนการคิดที่เป็นระบบและสร้างสรรค์ และมีศักยภาพในด้านการจัดการ สำหรับปัจจัยภายในด้านการรับรู้และความเข้าใจเรื่องโรคเอดส์ ช่วงแรกเยาวชนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโรคเอดส์มากนัก ทำให้เยาวชนเข้ามาเป็นแกนนำเพื่อจะได้รับความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง สำหรับปัจจัยภายนอก ได้แก่ ปัจจัยด้านสังคมภายนอกกลุ่มแกนนำเยาวชน ปัจจัยด้านสถานการณ์โรคเอดส์ในชุมชน และปัจจัยด้านวัฒนธรรมในชุมชน ในด้านสังคมภายนอกกลุ่มแกนนำเยาวชนนั้น เยาวชนมีความสนิทสนมกับรุ่นพี่ เพื่อน และผู้ประสานงาน โครงการเครือข่ายชุมชนรักษา จึงได้รับการชักชวนให้มาเป็นแกนนำในโครงการ ส่วนด้านสถานการณ์โรคเอดส์ในชุมชน คนในชุมชนยังคงมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ติดเชื้อหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบ ทำให้เยาวชนต้องการเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหาในสวนนี้ และด้านวัฒนธรรมในชุมชน เยาวชนถูกปลูกฝังให้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดฉันท์เครือญาติ และให้ความช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน

การดำเนินงานของกลุ่มแกนนำเยาวชนก่อให้เกิดผลหลายด้านด้วยกัน ผลต่อกลุ่มแกนนำเยาวชนคือ เยาวชนที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์มีอัตลักษณ์ใหม่ คนในชุมชนยอมรับในศักยภาพและชื่นชมความสามารถของเยาวชน ส่วนผลต่อเยาวชนที่เป็นสมาชิกกลุ่มคือ เด็กที่ได้รับผลกระทบจากเอดส์มีชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ได้รับการดูแลทางด้านจิตใจ มีสุขภาพจิตที่ดีมีอารมณ์สดชื่นแจ่มใส ปรับตัวเข้ากับสังคมได้ ผลต่อโครงการเครือข่ายชุมชนรักษาคือ โครงการมีกิจกรรมที่ต่อเนื่องกลายเป็นศูนย์ศึกษาจากบุคคล กลุ่ม องค์กรทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ และผลต่อชุมชนคือ คนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเอดส์ ยอมรับผู้ติดเชื้อและผู้ที่ได้รับผลกระทบ ตลอดจนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาเอดส์ในชุมชนเพิ่มมากขึ้น เกิดทีมแก้ไขปัญหาเอดส์ระดับหมู่บ้าน ผู้นำชุมชนเข้ามามีบทบาทในการแก้ไขปัญหา องค์กรบริหารส่วนตำบลให้ความสนใจในการแก้ไขปัญหาช่วยเหลือผู้ติดเชื้อและผู้ที่ได้รับผลกระทบ

Thesis Title Action to Solve AIDS Problems in the Community by AIDS Affected Youth Leaders

Author Miss Boontariga Phonpai

Degree Master of Education (Nonformal Education)

Thesis Advisor Lect.Dr.Usa Duongsaa

ABSTRACT

The main objectives of this research were to study the process of working to solve AIDS problems in the community, the factors affecting the operations, and identity construction of the youth leaders who were affected by AIDS, and the results of their action. This research was conducted in the Community Care Network project areas in the sub-districts of Chae Chang, Buag Kang, and Mae Pooka of San Kampaeng District, Chiangmai Province. The researcher applied the techniques of participant observation, non-participant observation, informal interviews, in-depth interviews, focus group discussion, and participatory rural appraisal (PRA) to collect data. The collected data were rechecked for accuracy and completion before being analyzed and presented in a descriptive manner, with an analytical summary. The results of the research were as follows.

The study found that the operational process and identity construction of the youth leaders consisted of the following sequences. At first, they started to participate in the project activities at the invitation of the project co-ordinator, senior youth leaders, and friends. Frequent participation in the project activities led to familiarity and the desire to become youth leaders themselves to assist with project activities. They then gained new experience and skills from various trainings, seminars, and study visits. In conducting project activities, the youth leaders engaged in participatory planning before each activity. They shared responsibilities in each assignment and together conducted activities as planned. They also engaged in learning and sharing experiences among themselves. The more senior youth leaders also transferred knowledge and work experience to the younger ones, and served as good role models for

them. After each activity, the youth leaders summarized lessons learnt in order to improve their next mission.

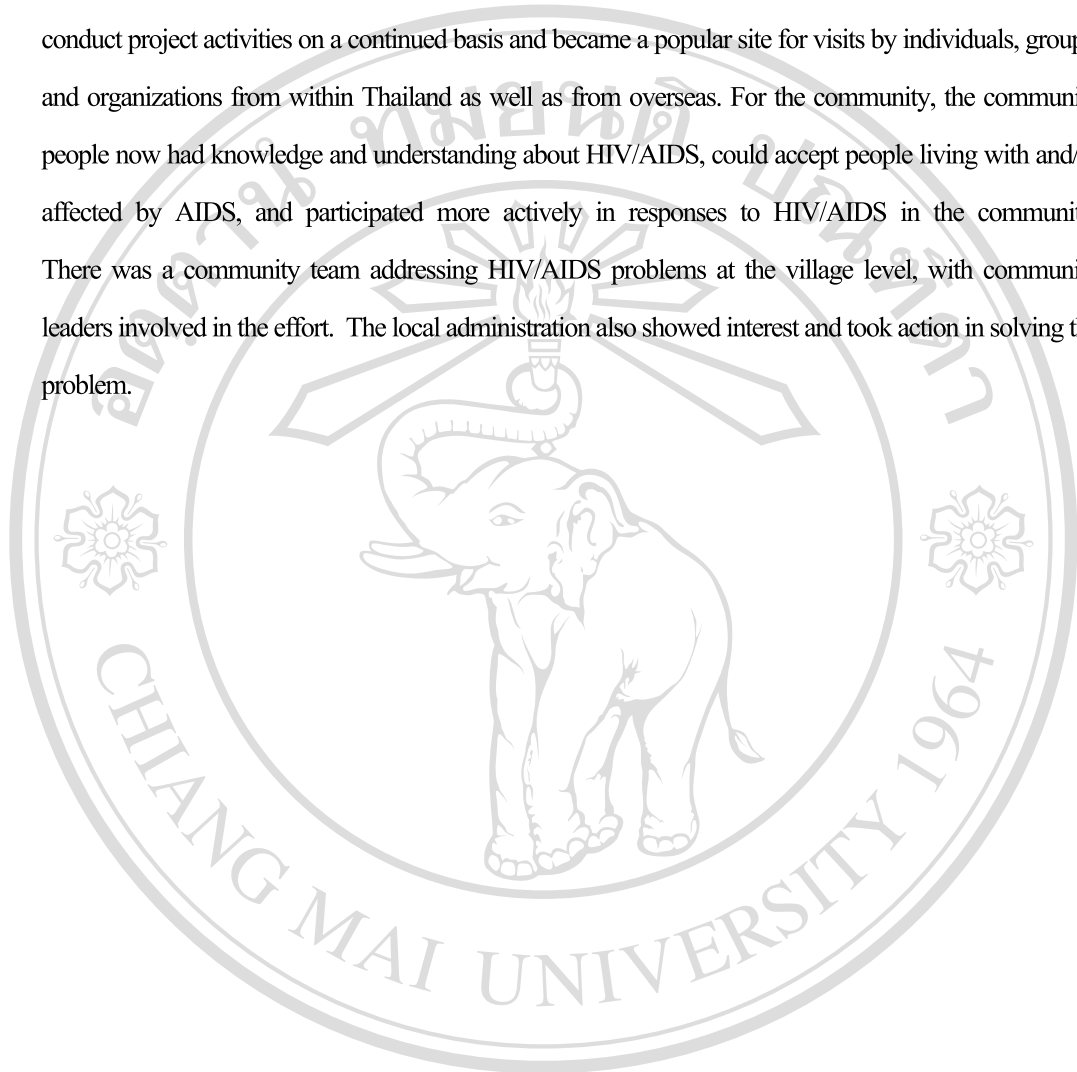
With regards to identity construction, repeated participation in project activities on a continued basis, learning and growing in their action, as well as being recognized and appreciated by activity participants and community people, together helped the youth leaders to construct a new identity for themselves and in the community members' eyes. While they had been "AIDS children" with an inferiority complex before, they now became youth leaders with self-esteem, potentials, and capacities.

The factors affecting the operations of the AIDS-affected youth leaders could be classified into 2 types: internal and external factors. The internal factors consisted of the youth leaders' needs and capacities on the one hand, and their perception and understanding of AIDS on the other hand. The needs included the need to learn and share with peers; to obtain knowledge; to practice leadership skill, public speaking skill, self-expression and presentation; to learn and practice thinking, working and planning process; to make good use of leisure time; to apply and adapt knowledge and experience for solving problems in their communities; and to change themselves. Regarding capacities, the youth leaders had capacities for learning, speaking, expressing themselves. They also had a creative and systematic way of thinking, and had potentials for management. With regards to perception and understanding of AIDS, the youth leaders had a low level of understanding of AIDS in the beginning, so they became youth leaders in order to learn more about the issue.

The external factors consisted of social and cultural factors as well as HIV/AIDS situation in the community. The youth leaders were acquainted with more senior youth leaders, friends and the project co-ordinator, so they were invited to join as youth leaders themselves. Regarding the HIV/AIDS situation in the community, the majority of community people at the time still had poor perception of people living with and/or affected by HIV/AIDS, so the youth leaders wanted to play a role in solving this problem. Regarding culture, the youth leaders had been socialized to maintain close relationships and kinship where everyone would help and care for each other.

The youth leaders' action produced several types of results. For the AIDS-affected youth leaders themselves, they had a new identity, and the community people now recognized their potentials and admired their capacities. For other children and youth affected by AIDS, they now enjoyed an

improved livelihood, received psychological support and care, had good mental health, felt happy, and adjusted well to other people in society. For the Community Care Network project, they managed to conduct project activities on a continued basis and became a popular site for visits by individuals, groups, and organizations from within Thailand as well as from overseas. For the community, the community people now had knowledge and understanding about HIV/AIDS, could accept people living with and/or affected by AIDS, and participated more actively in responses to HIV/AIDS in the community. There was a community team addressing HIV/AIDS problems at the village level, with community leaders involved in the effort. The local administration also showed interest and took action in solving the problem.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved